

Αθήνα, 3 Αυγούστου 2023

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Θέμα: «Επαπειλούμενη αύξηση στα τιμολόγια σταθερής, κινητής τηλεφωνίας και ίντερνετ»

Νέα, σημαντική οριζόντια επιβάρυνση προμηνύεται για τους συνδρομητές τηλεπικοινωνιακών εταιρειών στη χώρα μας, οι οποίοι ήδη πληρώνουν πολύ πιο ακριβά σε σχέση με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat οι τιμές στις τηλεπικοινωνίες στην Ελλάδα ήταν 67,4% ακριβότερες από τον μέσο όρο της ΕΕ, το 2022.

Οι εταιρείες τηλεφωνίας και ίντερνετ μελετούν εδώ και καιρό την τεχνητή αναπροσαρμογή των τιμολογίων στη βάση του αυξημένου κόστους λειτουργίας τους λόγω ενεργειακής ακρίβειας, πληθωριστικών πιέσεων και αυξημένου μισθολογικού κόστους. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει την απουσία σχεδιασμού και μέριμνας εκ μέρους της Πολιτείας προκειμένου να συγκρατούνται οι πιέσεις στην επιχειρησιακή λειτουργία μεγάλων εταιρειών, να μπαίνει φρένο σε ανατιμητικές τάσεις εις βάρος του συνόλου των καταναλωτών, αλλά και να οδηγούνται σε πτώση οι τιμές, ενώ αναδεικνύεται και ζήτημα για την Ανεξάρτητη Αρχή καθώς κατά παρέκκλιση των κείμενων νομοθεσιών λειτουργεί στον αντίποδα της διαφύλαξης του δημόσιου συμφέροντος. Η πρωτοβουλία αυτή, των εταιρειών πηγάζει από τη σημερινή τους αδυναμία να αποφασίζουν μονομερώς αναπροσαρμογές στα τιμολόγια τους, καθόσον ο κανονισμός Γενικών Αδειών της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) προβλέπει ότι οι όροι σε υφιστάμενα συμβόλαια δεν μπορούν να τροποποιηθούν, ανατρέποντας τα συμφωνηθέντα καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος ενός 12μηνου ή 24μηνου συμβολαίου. Προκειμένου λοιπόν να δοθεί η δυνατότητα τιμαριθμικής αναπροσαρμογής στις συμβάσεις τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών των παρόχων, μέσω αναπροσαρμογής του παγίου κατά τη διάρκεια της σύμβασης με την εισαγωγή ή εφαρμογή ρήτρας τιμαριθμικής αναπροσαρμογής, τέθηκε από την ΕΕΤΤ σε διαβούλευση το σχέδιο τροποποίησης του κανονισμού, η οποία ολοκληρώθηκε στις 20 Ιουλίου¹.

¹ <https://www.eett.gr/wp-content/uploads/2023/06/%CE%94%CE%94-%CE%A4%CE%B9%CE%BC%CE%B1%CF%81%CE%B9%CE%B8%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B1%CF%81%CE%BC%CE%BF%CE%B3%CE%AE-%CE%A4%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%AF%CE%B5%CF%82.pdf>

Η σχεδιαζόμενη αυτή αλλαγή θα επιτρέπει στις εταιρείες κάθε χρόνο να αναπροσαρμόζουν τα τιμολόγια τους με βάση το μέσο πληθωρισμό του προηγούμενου έτους, «σπάζοντας» επί της ουσίας τα συμβόλαια και χωρίς αυτό να θεωρείται καθαρή αύξηση.

Επιπλέον, υποστηρίζεται από την ΕΕΤΤ πως η ρήτρα τιμαριθμικής αναπροσαρμογής θα υπολογίζεται βάσει του πληθωρισμού του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, όπως αυτός ανακοινώνεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ως Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ). Δεδομένου ότι θα μπορεί να εφαρμόζεται μία φορά ανά ημερολογιακό έτος, μετά την οριστικοποίηση του ετήσιου πληθωρισμού του προηγούμενου χρόνου, τούτο συνεπάγεται ότι σε διετή συμβόλαια που είναι και η πάγια προτεινόμενη τακτική σύναψης συμβολαίων των εταιρειών, οι λογαριασμοί των καταναλωτών θα αυξάνονται δύο φορές.

Χαρακτηριστικό είναι πως ο πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού κ. Ιωάννης Λιανός δήλωσε για τις επιχειρήσεις τηλεπικοινωνιών αλλά και την εποπτεύουσα αρχή του κλάδου, την ΕΕΤΤ, ότι ενώ στους περισσότερους επιμέρους κλάδους οι τιμές στην Ελλάδα είναι κοντά στον μέσο όρο της ΕΕ, εξαίρεση αποτελούν οι τηλεπικοινωνίες με το επίπεδο των τιμών να είναι πολύ υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ. Από την άλλη, ανησυχητικά αρνητικό στοιχείο για την επιβάρυνση του ατομικού και οικογενειακού προϋπολογισμού είναι ότι η ΕΕΤΤ δικαιολογεί πλήρως την εξέλιξη αυτή επισημαίνοντας πως υφίσταται υπερβολική και άνω του φυσιολογικού ρυθμού αύξησης του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), όπως καταγράφεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή.

Η λογική υπέρ του κοινού συμφέροντος υποδεικνύει ότι βασική προτεραιότητα της ΕΕΤΤ είναι να κινείται στο επίπεδο της λήψης μέτρων που θα επέφεραν συμπίεση των τιμών στις τηλεπικοινωνίες, συνυπολογίζοντας την υποχρέωση της χώρας μας στην προώθηση της ψηφιακής μετάβασης, σύμφωνα με το πλαίσιο προτεραιοτήτων της εθνικής και ευρωπαϊκής πολιτικής. Αντ' αυτού και σε πλήρη αναντιστοιχία με τον πραγματικό ρόλο που έχει η ΕΕΤΤ, μετά και τη δριμύτατη αντίδραση του Συνηγόρου του Καταναλωτή, πληροφορίες κάνουν λόγο για μετάθεση της αλλαγής του κανονισμού τον επόμενο χρόνο, αν δεν ολοκληρωθεί αυτή, κατά τη φετινή χρονιά, ώστε να αποτελέσει σημείο αναφοράς για τις προσαρμογές των τιμολογίων ο μέσος πληθωρισμός του 2023, ο οποίος προβλέπεται από την Κομισιόν ότι θα υποχωρήσει στο 4,2%. Σημειώνεται ότι ο μέσος πληθωρισμός ήταν 9,5% το 2022, κάτι που σημαίνει ότι, εάν τεθεί φέτος σε ισχύ ο νέος κανονισμός, οι αυξήσεις θα είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Σε κάθε περίπτωση αυτό που διαφαίνεται είναι ότι την επιβάρυνση με διαρκώς μεγαλύτερες χρεώσεις, δεν πρόκειται να την αποφύγουν μεσο-βραχυπρόθεσμα οι καταναλωτές.

Στο ίδιο πλαίσιο, η ΕΕΤΤ υποστηρίζοντας μεν πως η εισαγωγή της ρήτρας συνιστά τροποποίηση τιμολογίων για τα υφιστάμενα συμβόλαια, κάτι που απαγορεύει ο ισχύων κανονισμός, προτείνει αντιπαραθετικά να παρέχεται η δυνατότητα αζήμιας καταγγελίας της σύμβασης από την πλευρά του καταναλωτή, χωρίς όμως να διασφαλίζεται ότι δε θα έρθει αντιμέτωπος με το νέο κανονισμό στον επόμενο πάροχο τηλεπικοινωνιακών και διαδικτυακών

υπηρεσιών. Αυτό που θεωρείται βέβαιο είναι πως οι χρήστες θα έχουν μία ακόμα επιβάρυνση την ώρα που το εισόδημά τους συμπιέζεται από παντού χωρίς μάλιστα να αναπροσαρμόζεται τιμαριθμικά για τους περισσότερους.

Στα παραπάνω να συνυπολογιστεί πως η χώρα μας συγκαταλέγεται παραδοσιακά μεταξύ των κρατών με τα ακριβότερα τιμολόγια για τη σύνδεση στο Διαδίκτυο, όπου οι τιμές παραμένουν υψηλότερες σε σχέση με πολλές άλλες χώρες της ΕΕ. Σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI) 2022, η χώρα μας μαζί με την Αυστρία τείνουν να έχουν πιο ελκυστικές τιμές στα πακέτα χαμηλότερων ταχυτήτων, αλλά εξακολουθούν να συγκαταλέγονται μεταξύ των χωρών με τις υψηλότερες τιμές όσον αφορά στις ταχύτητες άνω των 100 Mbps. Όταν μάλιστα, μόλις 1 στα 5 νοικοκυριά έχει πρόσβαση σε πολύ υψηλές ταχύτητες (VHCN), σύμφωνα με τον ίδιο δείκτη, ενώ ως προς το σύνολο των πακέτων ευρυζωνικότητας που εξετάζονται από το δείκτη, η Ρουμανία, η Λιθουανία και η Βουλγαρία έχουν τις χαμηλότερες τιμές και το Βέλγιο, η Κροατία και η Ελλάδα έχουν τις ακριβότερες.

Η κάθετη αντίθεση του Συνηγόρου του Καταναλωτή είναι συνολική και αναφέρει πως «αντιτίθεται κατηγορηματικά σε οποιαδήποτε ρυθμιστική παρέμβαση, όπως η εισαγωγή ρήτρας (τιμαριθμικής) αναπροσαρμογής η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα τη μετακύλιση του επιχειρηματικού κινδύνου των ισχυρών προμηθευτών σε βάρος των εξ ορισμού ασθενέστερων καταναλωτών», ενώ παράλληλα ξεκαθαρίζει πως «οιαδήποτε δυσμενής για τους καταναλωτές παρέμβαση σε εν ισχύ συμβάσεις και μάλιστα καθ' οριζόντιο – εναρμονισμένο τρόπο σε όλο το εύρος της αγοράς και εις βάρος του συνόλου των καταναλωτών αντιτίθεται στην καταναλωτική νομοθεσία, πλήττει ανεπανόρθωτα την ασφάλεια των συναλλαγών και υπονομεύει το κράτος δικαίου».

Επειδή υπό το πρίσμα αυτό δεν θεωρείται λελογισμένη η πολιτική που να δικαιολογεί αυξήσεις στα τιμολόγια υφιστάμενων συμβάσεων και μάλιστα με οριζόντιο τρόπο και εις βάρος του συνόλου των καταναλωτών, καθώς και η θεσμοθέτηση της συστηματικής ανατροπής των συμβάσεων παροχής των ανωτέρω υπηρεσιών δια της εισαγωγής ρήτρας τιμαριθμικής αναπροσαρμογής,

Επειδή η τοποθέτηση του Συνηγόρου του Καταναλωτή αποκρούει εύστοχα και δίκαια όλη την επιχειρηματολογία της ΕΕΤΤ και των εταιρειών παροχής υπηρεσιών τηλεφωνίας και ίντερνετ υπέρ της αναπροσαρμογής των τιμών των συμβολαίων,

Επειδή οποιαδήποτε δυσμενής για τους καταναλωτές παρέμβαση σε εν ισχύ συμβάσεις αμφισβητεί την αξιοπιστία των συναλλαγών και αντίκειται στις αρχές του κράτους δικαίου,

Επειδή ακόμα και το δικαίωμα αποχώρησης του καταναλωτή από ισχύουσες συμβάσεις χωρίς χρηματική ποινή (ρήτρα) δεν θα έχει ουσιαστικό αντίκρισμα, όταν το σύνολο των παρόχων θα υιοθετήσουν τις ρήτρες αναπροσαρμογής στον πληθωρισμό,

Επειδή οι καταναλωτές έχοντας απόλυτη ανάγκη το αγαθό της επικοινωνίας προστατεύονται από τους νόμους και από την επαγρύπνηση των Ρυθμιστικών Αρχών που οφείλουν να εποπτεύουν την ασφάλεια των συναλλαγών.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός

- 1. Ποια είναι η επίσημη θέση της Πολιτείας στη βάση όσων έθεσε η διαβούλευση της ΕΕΤΤ που ολοκληρώθηκε στις 20 Ιουλίου για την πρόταση αλλαγής του Κανονισμού Γενικών Αδειών με σκοπό να επιτρέπεται στις εταιρείες τηλεφωνίας και ίντερνέτ να αναπροσαρμόζουν κάθε χρόνο τα τιμολόγιά τους κατά το ρυθμό του μέσου πληθωρισμού του προηγούμενου έτους που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ;**
- 2. Σε ποιο βαθμό έχουν ληφθεί υπόψη οι κατηγορηματικά αντίθετες απόψεις της ανεξάρτητης αρχής του Συνηγόρου του Καταναλωτή σε οποιαδήποτε ρυθμιστική παρέμβαση, όπως η εισαγωγή «ρήτρας (τιμαριθμικής) αναπροσαρμογής» η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα τη μετακύλιση του επιχειρηματικού κινδύνου των ισχυρών προμηθευτών σε βάρος των εξ ορισμού ασθενέστερων καταναλωτών;**
- 3. Πως σκοπεύει να ενισχύσει το στόχο της ψηφιακής μετάβασης στη χώρα μας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού, πως ενδυναμώνει την προσβασιμότητα των Ελλήνων σε υπηρεσίες διαδικτύου και νέων τεχνολογιών, όταν το ποσοστό χρήσης του ίντερνέτ στον συνολικό πληθυσμό της Ελλάδας είναι της τάξης του 77,27% με τον πανευρωπαϊκό μέσο όρο να κυμαίνεται στο 84% (Eurostat, 2022), και με ποιο τρόπο συγκεκριμένα προωθεί την ανταγωνιστικότητα των τιμών υπηρεσιών τηλεφωνίας και ίντερνέτ στη χώρα μας δεδομένου ότι υφίσταται εκτόξευση της χρήσης δεδομένων (mobile data);**

Ο Ερωτών Βουλευτής

Καραμέρος Γεώργιος